

KAMBIYO SENETLERİNDE BEYAZ CİRO

Yrd. Doç. Dr. Hanife DOĞRUSÖZ KOŞUT
Marmara Üniversitesi Ticaret Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ÖZET: Emre yazılı kambyo senetlerinde yer alan hakkın devri ciro ve senedin teslimi ile gerçekleşmektedir. Giro, şekil bakımından üç türlü gerçekleşmektedir. Tam ciroda senedin devredildiği şahıs belli iken, beyaz ciroda belli değildir. Bu anlamda beyaz ciro senedin hamiline yazılı senetmiş gibi tedavül etme olanağı sağlar. Bu çalışmada, beyaz cironun şekil şartları, farklı ciro türlerinin (özellikle tahsil ve rehin cirosunun) beyaz ciro şeklinde yapılıp yapılamayacağı ve beyaz cironun hükümleri ele alınmıştır. Çalışmamızda ayrıca, senedin arkasında veya ön yüzünde yer alan ve fakat ciro zincirine dâhil edilemeyen imzanın Alman Hukukunda kabul edildiği gibi, garanti ciro-su olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğine de değinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kambyo Senetleri, Giro, Beyaz Giro, Giro Türleri, Garanti Ciro-su.

Das Blankoindossament

ABSTRACT: The receivable right which is fully bounded in negotiable instruments to order can only be transferred with endorsement and handing over the instrument. The form of endorsement can be divided in three parts. According to the endorsement in full, the person who was taken the instrument by the endorsement can be designated. On the other hand, in accordance with the blank endorsement is not possible. In this manner, the blank endorsement provides to circulate the instrument like bearer instrument. In this study, it was considered that if the form conditions of blank endorsement and different type of endorsement (especially endorsement for collection and pawn) can be considered as blank endorsement. The effects of blank endorsements were also considered. In addition to this it was also mentioned in our study that, if the signature which is behind or front of endorsement (but outside the chain) is valid as guarantee endorsement (as it is in German law) or not.

Keywords: Commercial Papers, Endorsement, Blank Endorsement, Types of Endorsement, Guarantee Endorsement.

I. TANIM

Ciro, çifte yetki veren bir hukuki işlemdir¹. Bir çeşit nitelikli havaledir². Ci-ro ile ciranta senedin hamiline senet bedelini tahsil etme yetkisi ve senet borçlu-suna ödeme yetkisi vermektedir. Soyut bir tasarruf olması sebebiyle, ciro ile sadece senetten doğan ve anlaşılan haklar devredilir³. Kısmi ciro batıldır⁴ (TTK m.682/2; OR Art. 1002/2). Şarta bağlı ciroda ise, ciro geçerli ancak şart yazıl-mamış sayılır⁵ (TTK m. 682/1; OR Art. 1002/1).

Cironun geçerli olabilmesi için, lehine ciro yapılan şahsın / ciro edilenin belirtilmesine ihtiyaç yoktur (TK m. 683 / 2; OR Art. 1003/2). Beyaz ciro lehine ciro yapılan şahsın / ciro edilenin belli olmadığı cirodur⁶. Hatta beyaz ciro, sa-dece ciroyu yapan kişinin imzasından ibaret olabilir. Hamiline ciro da beyaz ciro hükmündedir⁷ (TK m. 682/3; OR m. 1002/3).

Ciro ile devredilebilecek senetler, emre yazılı senetlerdir. Nama yazılı kambiyo senetleri alacağın teslimi, hamiline yazılı kambiyo senetleri ise sadece teslim ile devir edilir. Emre yazılı bir kambiyo senedine düzenleyen tarafından “emre yazılı değildir” kaydının yazılması halinde senet nama yazılı hale gelir ve ciro ile devredilme imkânı kalmaz⁸ (TTK m. 681/2). Giro, poliçe ve bonoda vade süresi içinde, çekte ise ibraz süresi içinde yapılmalıdır. Giroda tarih atıl-ması şart değildir. Aksi sabit oluncaya kadar tarihsiz ciro vadeden önce yapılmış sayılır⁹. Poliçe ve bonoda vadeyi takip eden iki iş günü veya ödememe pro-testosunun keşide edilmesinden sonra¹⁰ (TTK m. 690/1), çekte ise ibraz süresi geçtikten sonra yapılan ciro alacağın temlik hükmünde olacaktır¹¹.

¹ **İmregün Oğuz**, Kara Ticareti Hukuku Dersleri (Genel Hükümler, Ortaklıklar-Kıymetli Evrak), (Ortaklıklar) İstanbul 2005, s. 550.

² **Karayalçın Yaşar**, Ticaret Hukuku (III. Ticari Senetler - Kambiyo Senetleri), Ankara 1970, s. 133; Havale teorisi dışında, “İcap Teorisi” ve Şart Teorileri” de bulunmaktadır. **Özcan Fırat**, Kıymetli Evrak Hukuku (Şerh), Ankara 2015, s. 554 vd.

³ **İmregün** (Ortaklıklar), s. 550.

⁴ **Kuhn / Roberto / Trüeb**, Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Schulthess 2012, Art. 1002, s. 627.

⁵ **Kuhn / Roberto / Trüeb**, s. 627.

⁶ **Baumbach A. / Hefermehl W.**, Wechselgesetz und Scheckgesetz, München 2000, s. 182.

⁷ **Kuhn / Roberto / Trüeb**, s. 627.

⁸ Yarg. 19. HD'nin, T. 15.09.2015, E. 2015/6817, K. 2015/11060 sayılı kararında sadece görev yönünden değerlendirme yapılmış, hukuki soruna değinilmemiştir (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

⁹ Yarg. 12. HD'nin, T. 23.12.2010, E. 2010/18911, K. 2010/31119 **Eriş Gönen**, Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Kıymetli Evrak, Ankara 2016, s. 238.

¹⁰ bkz ve karşı. Yarg. HGK, T. 06.05.2015, E. 2013/12-1686, K. 2015/1301 sayılı kararı (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

¹¹ Çekin ibraz süresinden sonra da cironun mümkün olduğu (alacağın temlik hükmünde olacağı) ancak çeki ibraz eden şahsın cirosundan sonra gerçekleştirilen takipte, çeki ibraz eden şahsın takibi gerçekleştiren şahsa bir cirosunun olmaması nedeniyle yetkili hamil olmadığı yönünde bkz. Yarg. 12. HD'nin, T. 24.02.2016, E. 2015/27798, K. 2016/5215 sayılı kararı (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

Görüldüğünde ödenecek poliçede kabul için ibraz söz konusu değildir. Görüldüğünde ödenecek poliçe, düzenlenme tarihinden itibaren bir yıllık ibraz süresi içinde ödeme için ibraz edilmelidir (TTK m. 704/1). Dolayısıyla bu tür poliçelerde / bonolarda, cironun vadeye kadar yapılması gerektiğine ilişkin kural söz konusu değildir. Hamil bir yıllık ibraz süresi içinde, dilediği kadar poliçeyi / bonoyu ödeme için ibraz edebilir ve ödememe halinde ödememe protestosu keşide edebilir.

II. ŞEKİL ŞARTLARI

A. Beyaz Ciro Senet Üzerine Yazılmalıdır

Beyaz ciro, poliçe veya poliçeye bağlı olan ve “alonj” denilen kâğıt üzerine yazılması ve ciranta tarafından imzalanması gerekir¹² (TK m. 683 / 1; OR Art. 1003/1). Beyaz ciro sadece poliçenin arkasına veya alonja yazılabilir (TTK m. 683/2; OR Art. 1003/2). Poliçenin suretine ise, ciro yapılabilir¹³.

Beyaz cironun geçerli olabilmesi için, cirantanın el yazısı ile yazacağı imza yeterlidir¹⁴. Bunun dışında beyaz ciroyu yapan kişinin adının, tarihin yazılı olması şart değildir¹⁵. Kambiyo senetlerinde elektronik imza kullanılamaz (TTK m.1526/1).

Bu çerçevede yukarıda belirtilen ve üç şekilde gerçekleştirilebilen tüm beyaz ciro türlerinin senedin arkasına yazılmasının zorunlu olduğu sonucuna varılmamalıdır¹⁶. Esasen kanun koyucu kanaatimizce sadece cirantanın imzasından meydana gelen beyaz cironun senedin arkasına yazılmasının şart olduğunu ifade etmek istemiştir. Bunun nedeni de, senedin ön yüzüne sadece imza atılmış olmasının (muhatabın ve düzenleyenin imzası dışında), düzenleyen lehine aval hükmünde sayılmasıdır (TTK m. 701 / 3 ve 4). Dolayısıyla, cirantanın sadece imzasından meydana gelen beyaz ciro, senedin ön yüzüne atıldığında düzenleyen lehine aval hükmünde sayılacağından kanun koyucu buna müsaade etmemektedir.

Nitekim kaynak OR Art. 1003/2’de lehine ciro yapılan kişinin belirtilmesi-ne ihtiyaç olmadığı, sadece cirantanın imzası ile beyaz cironun yapılabileceği ifade edildikten sonra, bu son ihtimalde (sadece cirantanın imzasından oluşan beyaz ciroda) beyaz cironun ancak senedin arka yüzüne¹⁷ veya alonja yazıldı-

¹² Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 627-628.

¹³ Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 627-628.

¹⁴ Ciro metni “kesinlik” taşımali ve elle imzalanmalıdır. Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 627-628.

¹⁵ Süphandağ Yavuz, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2013, s. 29.

¹⁶ Bu tür ayrıma gidilmeksizin tüm beyaz ciro türlerinin sadece poliçenin arka yüzüne yapılabileceği, senedin ön yüzüne beyaz ciro yapılamayacağı yönünde bkz. Bozer A. / Göle C., Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2013, s. 70; Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 627-628.

¹⁷ İsvBK m. 1003/2 şu şekilde bir düzenleme getirmektedir: “Das Indossament braucht den Indossatar nicht zu bezeichnen und kann selbst in der blossen Unterschrift des Indossanten

ğında geçerli olacağını belirtmektedir¹⁸. Nitekim Alman Hukukunda da, WG Art. 13/2’de aynı bir düzenlemenin yer aldığı görülmektedir¹⁹.

Dolayısıyla ciroyu içeren bir metin ve cirantanın imzasından (Örn.: ödeyiniz Ahmet Şanlı ve imza) meydana gelen beyaz ciro veya hamiline yazılmış beyaz ciro (Örn: hamiline ödeyiniz Ahmet Şanlı ve imza) senedin ön yüzüne de yazılabilir. Çünkü bu ihtimalde, imzanın hangi amaçla atıldığı bellidir ve aval bir karıştırılması söz konusu değildir²⁰.

Ancak bu durumda, müracaat hakkının kullanılması durumunda, senedin **ön yüzüne atılmış olan** bu beyaz ciro türünün, müteselsil ciro zincirinin neresinde yer aldığı sorunu ortaya çıkmaktadır. Bir başka deyişle, yetkili hamil tarafından müracaat hakkının kullanılması durumunda, söz konusu beyaz ciroyu imzalayan senet borçlusunun senet bedelini ödemesi durumunda, kimlere müracaat edebileceği sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, kanaatimizce somut olaya göre değerlendirme yapmak gerekmektedir. Poliçede / bonoda yer alan ilk cironun lehdar tarafından yapılması gerekmektedir²¹. Senedin ön yüzüne atılmış olan “ödeyiniz ve imza” / “hamiline ödeyiniz imza” şeklinde oluşturulan bu beyaz ciro türünün lehdar tarafından yapılması ihtimalinde, ciro zinciri kanaatimizce muntazamdır. Söz konusu imzanın ciro zincirinin neresinde yer aldığı tespit edilebilmektedir. Dolayısıyla, söz konusu ciro zincirine dayanarak senedi elinde bulunduran hamil, şeklen yetkili hamil sayılır.

Diğer taraftan senedin ön yüzüne atılmış olan “ödeyiniz ve imza” / “hamiline ödeyiniz imza” şeklinde oluşturulan bu beyaz ciro türünün lehdar tarafından yapılmaması ihtimalinde, söz konusu cironun ciro zincirinin neresinde yer aldığı sorunu ortaya çıkmaktadır.

Bu ihtimalde senedin ön yüzüne atılmış olan bu beyaz ciro türünün, ciroyu çizmeye yetkili olanlar tarafından çizilmek suretiyle ciro zinciri muntazam hale

bestehen (Blankindossament). **In diesem letzteren Falle** muss das Indossament, um gültig zu sein, auf **die Rückseite des Wechsels** oder auf den Anhanggesetzt werden.”. Poliçenin ön yüzüne atılan imzanın, hangi amaçla atıldığının açıklanması gerekir. bkz. **Kuhn / Roberto / Trüeb**, s. 627-628.

¹⁸ **Ülgen (Helvacı / Kendigelen /Kaya)**, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2015, s. 170.

¹⁹ **Baumbach A. / Hefermehl W.**, s. 182.

²⁰ Aynı görüş için bkz. **Öztaş**, (Şerh) s. 570; **Alışkan Murat**, Kambiyo Senetlerinde Temlik Cirosu, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1996, s. 181; **Editör: Karahan, Saraç (Arı / Bozgeyik / Ünal)**, Kıymetli Evrak Hukuku, Konya 2015, s. 242. Senedin ön yüzüne yapılacak cironun mutlaka tam ciro şeklinde olması gerektiği yönünde bkz. **Kayar İsmail**, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2005, s. 79.

²¹ İlk ciro kural olarak lehdar tarafından yapılmalıdır. İlk cirosunun lehdar tarafından yapılmaması halinde, lehdarın imzanın ciro zinciri içinde yer alıp almamasına göre değerlendirme yapılmalıdır. Lehdarın cirosunun ciro zinciri içinde bulunması halinde, Yargıtay lehdarın cirosundan önce yer alan ciroları geçersiz saymakta, lehdarın cirosundan sonra yer alan cirolar bakımından ciro zincirini muntazam saymaktadır. Yarg. 12. HD, T. 03.12.2015, E. 2015/15790, K. 2015/30366 sayılı kararı (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016). Yarg. 12. HD, T. 27.09.2012, E. 2012/10571, K.2012/28191, **Eriş**, s. 210.

getirilebilir (TTK m. 727). Ancak bu şekilde ciro zinciri muntazam hale getirilemiyorsa, ciro zincirinin kopmuş olduğu sonucuna varılmalıdır.

Diğer taraftan söz konusu imzanın Alman Hukukunda yer alan garanti cirosu (*Garantieindossament*) olup olmadığı da tartışılabilir²². Poliçe borçluları dışındaki bir kişi, ciro ile senet üzerinde yer alır ve böylelikle WG Art 15/1'den kaynaklanan sorumluluğu (cironun garanti fonksiyonu) devralır²³. Bu ciroda poliçeden doğan hak devredilmez, ciro sadece cirantanın garanti mesuliyetini kurmak amacıyla yapılır²⁴. Garanti cirosunu yapan cirantanın sorumluluğu, kambiyo taahhüdü yapmaya yönelik hukuki muameleye dair iradesinden doğar²⁵. Böylelikle kambiyo senedinin tedavül kabiliyeti de artar²⁶. Garanti cirosunun sadece teminat fonksiyonu bulunmaktadır²⁷. Beyaz ciro ile yapılması da mümkündür²⁸. Garanti cirosu, ciro zinciri dışındadır, bu nedenle ciro zincirini bozamaz²⁹. Garanti cirosunda ödeme dolayısıyla senedi elinde bulunduran cirantanın, kendisinden önce ciro zincirinde bulunan kişilere müracaat edip edemeyeceği ise tartışmalıdır³⁰.

Nitekim Alman Federal Mahkemesi de, garanti cirosunun ciro zinciri dışında yer alabileceğini, müteselsil ciro zinciri içinde bulunma zorunluluğunun bulunmadığını kabul etmektedir³¹. Ancak Mahkeme, müracaat hakkının kullanılması nedeniyle senet bedelini ödeyen garanti cirantasının müracaat hakkına sahip olmadığına karar vermiştir³².

Bazı durumlarda senedin ön yüzüne atılmış aval amacını taşımadığı açık olan “ödeyiniz imza” veya “hamiline imza” şeklinde oluşturulmuş beyaz cironun, ciro zincirine dâhil edilemediği durumda, ciro zincirinin kopmuş olduğunun kabul edilmesinden önce, söz konusu beyaz cironun garanti cirosu olarak kabul edilmesinde hamilin korunmaya değer hukuki menfaati söz konusu olabilir. Örneğin ciro zincirinde yer alan müracaat borçlularının ödeme kabiliyetlerinin mevcut çok az olması veya hiç olmaması, diğer taraftan senedin ön yüzüne atılmış beyaz cironun kredibilitesi yüksek bir kişiye ait olması hali.

²² Garanti cirosu hakkında geniş bilgi için bkz. **Ülgen (Helvacı / Kendigelen /Kaya)**, s. 167; **Gursky Karl-Heinz**, Wertpapierrecht, Berlin 2007, s. 72.

²³ **Gursky**, s. 72.

²⁴ **Kınacıoğlu Naci**, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1993, s. 182. Yazar garanti cirosuna örnek olarak, poliçeyi beyaz ciro ile devralan (H)'nin, onu (G)'ye devretmeden önce senedin arka yüzünü garanti amacıyla (P)'ye imzalatmasını örnek olarak göstermektedir.

²⁵ **Kınacıoğlu**, s. 182.

²⁶ **Gursky**, s. 72.

²⁷ **Gursky**, s. 72.

²⁸ **Ülgen (Helvacı / Kendigelen /Kaya)**, s. 167; **Hakenberg Ebenroth / Boujong / Joost / Strohn**, Handlungsgesetzbuch, 3. Auflage 2015, Rn. II 457.

²⁹ **Gursky**, s. 72; **Hakenberg Ebenroth / Boujong / Joost / Strohn**, II 457.

³⁰ **Gursky**, s. 72.

³¹ BGH, Urteil vom 04.02.2003 - XI ZR 117/02 (Celle).

³² BGH, Urteil vom 04.02.2003 - XI ZR 117/02 (Celle).

Türk Hukukunda ise, garanti cirosuna ilişkin özel bir düzenleme yer almamaktadır. Bununla birlikte bir istisna düzenlenmesi olarak hamiline yazılı çeklerde, çek üzerine ciro yapılması halinde bu ciranta çekin ödenmemesini teminat altına sayılmış olmaktadır. Bu cironun teşhis ve devir fonksiyonu olmayıp, sadece teminat fonksiyonu bulunmaktadır (TTK m. 791).

Söz konusu düzenleme hamiline yazılı çekler bakımından öngörülen bir “istisna hükmüdür”. Diğer kambiyo senetleri olan bonoda ve poliçede lehdarın zorunlu unsur olması nedeniyle zaten bu tür senetler hamiline olarak düzenlenmezler (TTK m. 671/1 (f); 776/1 (e)). Nitekim doktrinde³³ hamiline yazılı çek bakımından getirilen bu düzenlemenin, hamilin menfaatini korumak bakımından bir amaca hizmet ettiği ifade edilmektedir. Hamiline yazılı çekin sadece teslim ile tedavül edebilmesi karşılığında, hamile karşı sadece keşideci sorumlu olacak ve hamil keşidecinin ödeme gücü ile yetinmek zorunda kalacaktır. Diğer taraftan hamil, keşidecinin senedin hükümsüzlüğüne ilişkin defileri ile de karşılaşma riski altında olacaktır. Bu nedenle, hamilin senedi teslimle devraldığı kişiyi, *keşidecinin yanında müracaat borçlusu olarak görmek istemesi* hem doğal hem de bir ihtiyacı karşılamaya hizmet etmektedir.

Hâlbuki emre yazılı bono veya poliçe bakımından tanzim eden yanında senette yer alan diğer müracaat borçlularının, senedin ödenmesinden dolayı hamile karşı sorumlulukları söz konusudur. Dolayısıyla hamiline yazılı çekler bakımından duyulan ihtiyaç zaten giderilmektedir.

Diğer taraftan “istisnalar geniş yorumlanamaz / “singularia non sunt extenda” kuralı gereği³⁴, söz konusu hükmün geniş yorumlanarak diğer kambiyo senetleri bakımından da kıyasen uygulanması söz konusu olmamalıdır.

Yukarıda hamilin korunması bakımından verdiğimiz örnekte dahi, senedin ön yüzüne yazılmış “ödeyiniz imza” veya “hamiline ödeyiniz imza” şeklinde oluşturulan ve ciro zincirine dâhil edilemeyen beyaz cironun, hamiline yazılı çekler bakımından öngörülen istisna hükmünün genişletilerek kıyas yoluyla yorumlanması ve söz konusu cironun garanti cirosu olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Bu ihtimalde hamilin söz konusu cirantanın sorumluluğuna, kambiyo ilişkisi çerçevesinde gidebilmesi söz konusu değildir. Ancak şartlarının mevcut olması halinde genel hükümlere göre sorumluluğu söz konusu olabilir.

Ara sonuç olarak, Türk Hukukunda garanti cirosunun açıkça düzenlenmemesi, hamiline yazılı çekler bakımından getirilen TTK m. 791’in ise “istisna hükmü” olarak öngörülmesi nedeniyle, hükmün genişletilerek kıyas yoluyla uygulanamayacağı sonucuna varmış bulunmaktayız. Hamilin korunması baki-

³³ Kendigelen Abuzer, Çek Hukuku, İstanbul 2007, s. 190.

³⁴ Yongalık Aynur, İstisnalar Dar Yorumlanır Kuralı ve Değerlendirilmesi, AÜHFD, 60 (1) 2011: 1-15, s. 3 vd.

mından verdiğimiz örnekte dahi, söz konusu cirantanın sorumluluğuna, kambiyo ilişkisi çerçevesinde gidebilmesinin söz konusu olmadığı, ancak şartlarının mevcut olması halinde genel hükümlere göre sorumluluğunun söz konusu olabileceği kanaatindeyiz.

B. Şekil Bakımından Beyaz Ciro Türleri

Şekil olarak beyaz ciro üç türde yapılabilir: a.) Ciroyu içeren bir metin ve cirantanın imzası b.) Sadece cirantanın imzası c.) Cirantanın ciroyu hamiline yaptığını içeren bir metin ve imza (Örn.: Hamiline ödeyiniz. Ahmet Şanlı ve imza).

a. Lehine Ciro Yapılan (Ciro Edilen / der Indossatar) İçermeyen Bir Ciro Metni ve Cirantanın İmzası (Unterschrift des Indossanten)

Beyaz cironun geçerli olabilmesi için lehine ciro yapılan şahsın belirtilmesine gerek yoktur (TTK m. 683/2; OR Art. 1003/2). Ciroyu içeren bir metin ve cirantanın imzası yeterlidir. (Örn.: Ödeyiniz Ahmet Şanlı ve İmza)

b. Sadece Cirantanın İmzası (Unterschrift des Indossanten)

Beyaz ciro, ciroyu içeren bir metin olmaksızın sadece cirantanın imzasından da oluşabilir (TTK m. 683/2; OR Art. 1003/2; Örn. Ahmet Şanlı ve imza). Bu ihtimalde senet hamiline bir senetmiş gibi tedavül edebilir³⁵.

Bir cirantanın tam ciro yaptıktan sonra ve fakat senedi teslim etmeden önce, lehine ciro yapılan kişinin adını silerek, sadece kendi imzasını muhafaza ederek beyaz ciro yapılabilmesi savunulmaktadır³⁶. Kanaatimizce bu sonuca varılamaz. Öncelikle her cirantanın, ciro ettiği senedi teslim etmeden önce kendi cirosunu çizibilme imkânı vardır. Ancak bu takdirde çizilmiş cirolar yazılmamış sayılacaktır (TTK m. 686/1). Kanaatimizce söz konusu tam cironun tamamı yazılmamış hükmündedir. Diğer taraftan bu sonuca varmak kötüniyetli hamile, kendi cirosundan önceki tam ciroda yer alan “lehine ciro yapılan şahsın ismini” silerek ve sadece imzayı bırakarak senedi beyaz ciro ile iktisap ettiği ve yetkili hamil olduğu iddiasında bulunma imkânını sağlayabilir. Buna ise, imkân tanınmamalıdır³⁷.

Senedin *arkasına* aval şerhi içermeden sadece imza atılması, ciro silsilesi içinde kabul edilebiliyorsa, beyaz ciro olarak kabul edilir. Ancak bu imzayı ciro silsilesi içinde kabul etmek mümkün değilse, beyaz ciro da sayılmaz, bu imza hiç atılmamış sayılır³⁸. Yargıtay da lehdarın ancak keşideci veya onun lehine aval vereni takip edebileceğini, senedin arkasında yer alan beyaz ciro sahibinin,

³⁵ Gursky, s.66.

³⁶ bkz. Tuna Ergun, Ticaret Hukuku, Cilt III, Kıymetli Evrak, İstanbul 1995, s. 153 ve 154.

³⁷ Alışkan, s. 173; Öztan (Şerh), s. 570 ve 571.

³⁸ Poroy / Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2010, s. 181.

ciro zincirinde kopukluk olması halinde dahi, bu kişilerden olmaması nedeniyle takip edilemeyeceği sonucuna varmıştır³⁹. Yine Yargıtay bir başka kararında poliçenin arka yüzündeki bir imzanın ciro zincirinin düzenini bozmamak şartı ile nihayet bir beyaz ciro olarak kabul edilebileceği bu sebeple araya girmek suretiyle kabul edenin, bu niyetini gösteren bir kaydı da poliçeye dercetmesi gerektiği, senedin arka yüzündeki kaşe ve üzerindeki imzanın yanında araya girilme sureti ile kabul şerhi bulunmadığından ciro olarak dahi kabul edilemeyeceği ifade edilmektedir⁴⁰. Diğer taraftan, bu şekilde atılan imzanın ne aval ne de beyaz ciro sayılamayacağı, ancak bu imzanın garanti fonksiyonu olduğu, senetteki borç nedeniyle kambiyo hukuku çerçevesinde değil, ancak genel hükümlere göre kendisine müracaat edilebileceği de savunulmaktadır⁴¹.

Gerçekten bazı durumlarda ciro zincirine sokamadığımız ve fakat senedin arkasında yer alan bir imzanın garanti cirosu olarak kabul edilmesinde hamilin korunmaya değer hukuki menfaati bulunabilir. Örneğin, bononun ekonomik bakımdan ödeme kabiliyeti zayıf olan veya hiç olmayan bir limited şirket tarafından tanzim edilmesi durumunda, bononun lehdarı limited şirket ortaklarından birinin senet bedelinin ödemesini temin etmek amacıyla senedin arkasına imza atmasını istemiş olabilir. Şirket ortağının atmış olduğu bu imzanın, ciro silsilesi içinde değerlendirmek mümkün değil ise, ya ciro zincirinin kopuk olduğu ya da söz konusu cironun hiç atılmamış olduğu sonucuna varılacaktır. Oysa bu ihtimalde cironun yapılış amacı, sadece bononun limited şirket tarafından ödenmemesi durumunda, limited şirket ortağını ciranta gibi sorumlu kılmaktır.

Bu noktada yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığımız üzere, senedin arkasında yer alan aval şerhi içermeyen ve sadece imzadan oluşan beyaz cironun, garanti cirosu olarak nitelendirilemeyeceği kanaatimizi aynı gerekçelerle tekrarlamak isteriz⁴². Hamilin korunması bakımından verdiğimiz örnekte dahi, söz konusu cirantanın sorumluluğuna, kambiyo ilişkisi çerçevesinde gidebilmesinin söz konusu olmadığı, ancak şartlarının mevcut olması halinde genel hükümlere göre sorumluluğunun söz konusu olabileceği kanaatindeyiz.

c. Hamiline Ciro (Indossament an den Inhaber)

Cirantanın ciroyu hamiline yaptığını gösteren bir metin ve cirantanın imzasından oluşan ciro da beyaz ciro hükmündedir⁴³. (TK m. 682/3; OR Art. 1002/3; Örn.: Hamiline ödeyiniz. Ahmet Şanlı ve imza).

³⁹ Yarg. 12. HD, T. 13.07.1994, E. 1994/9520, K. 1994/9720 (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

⁴⁰ Yarg. 12. HD, T. 23.03.2007, E. 2007/2732, K. 2007/5575 (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

⁴¹ bkz. **Tuna**, s. 140.

⁴² bkz. I. Şekil Şartları A.) Beyaz Ciro Senet Üzerine Yazılmalıdır bölümü.

⁴³ bkz. ve karşı. WG Art. 12/3; **Gursky**, s. 66.

Hamiline ciro, emre yazılı senetlerin hamiline yazılıymış gibi tedavül etmesine imkân tanır⁴⁴. Ancak senet hamiline senet haline gelmez. Bilindiği üzere lehdarın zorunlu unsur olması nedeniyle bono ve poliçe hamiline düzenlenemez (TTK m. 671/f; m. 776/e). Buna karşılık çek hamiline düzenlenebilir. Ancak bütün kambiyo senetleri, beyaz ciro vasıtasıyla hamiline senetmiş gibi tedavül edebilir. Bu olanak beyaz cironun geçerli sayılmasıyla ve hamiline cironun beyaz ciro hükmünde olmasıyla sağlanmaktadır⁴⁵. Poliçenin cirosu bakımından sağlanan bu imkân, bonolar açısından da geçerlidir (TTK m. 778/a; TTK m. 682/3) Çek açısından da aynı kural geçerlidir (TTK m. 789/3).

III. FARKLI CİRO TÜRLERİNDE BEYAZ CİRO

A. Temlik Cirosunda (Eigentumsindossament)

Temlik cirosu, senetten doğan tüm hakları, devretmek amacıyla yapılan cirodur (TTK m. 684 / 1; OR Art. 1004/1). Ciro ve zilyetliğin geçirilmesiyle, senetten doğan tüm haklar lehine ciro yapılan şahsa intikal eder⁴⁶. Esasen ciro yapılmasının temel amacı budur. Bu nedenle, başka amaçla yapıldığı ciro şerhinden anlaşılmadığı sürece, her ciro temlik cirosudur⁴⁷. Temlik cirosu, tam ciro veya beyaz ciro şeklinde yapılabilir⁴⁸. Beyaz ciro da, kural olarak başka amaçla yapıldığı ciro şerhinden anlaşılmadığı sürece temlik cirosu hükmündedir⁴⁹. Bu karinenin aksi ancak yazılı delille ispatlanabilir, şahit dinlenemez⁵⁰.

B. Tahsil Cirosunda (Vollmachtsindossament)

Tahsil cirosu, senette yer alan alacağın tahsili amacıyla yapılan cirodur (TTK m. 688 / 1; OR Art. 1008/1). Tahsil cirosunun, “bedeli tahsil içindir”, “vekâleten” veya bedelin başkası adına kabul edileceğini belirten bir şerhi ya da sadece vekil etmeyi ifade eden bir kaydı içermesi gerekir.

Tahsil cirosunda, lehine tahsil cirosu yapılan kişi, cirantanın vekili konumundadır ve senette yer alan alacağı tahsil etmek amacıyla yapabileceği işlemler dışında işlemleri yapamaz. Bu bağlamda senette yer alan alacağın tahsili amacıyla senedi ödeme için ibraz edebilir, kısmi veya tam ödeme halinde makbuz verebilir, tam ödeme halinde senedi iade edebilir, borçluya mehil verebilir, ödememe halinde protesto keşide edebilir, müracaat hakkını kullanabilir, borçlunun iflas etmesi halinde borcunu iflas masasına yazdırabilir, senet bedelinin

⁴⁴ Editör: Karahan, Saraç (Arı / Bozgeyik / Ünal), s. 243.

⁴⁵ Alışkan, s. 172.

⁴⁶ Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 629-630.

⁴⁷ Editör: Karahan, Saraç (Arı / Bozgeyik / Ünal), s. 243; Gursky, s. 72.

⁴⁸ Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 629-630.

⁴⁹ Öztan Fırat, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2003, s. 104.

⁵⁰ Karayalçın, s. 140 ve dn. 24; Öztan, s. 105.

bir bankaya veya notere tevdi edilmesi halinde bedeli tahsil edebilir, iptal davası açabilir⁵¹. Sulh, feragat ve ibraya ise yetkili olmadığı genellikle kabul edilmektedir⁵². Tahsil cirosu ile senedi devreden kişi, senedin mülkiyetini devretmediğinden, senedi devreden kişiye karşı ileri sürülebilecek şahsi defiler, devralana da ileri sürülebilir⁵³.

Tahsil cirosunun mutlaka tam ciro ile yapılması gerektiği yönünde kanunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak genellikle tahsil cirosunun vekâlet ilişkine dayanmasından yola çıkılarak bu tür cironun tam ciro olarak yapılması gerektiği kabul edilmektedir. Buna göre tahsil cirosunda, tahsil cirosu ile senedi devreden kişinin, senedi devralan kişiyi senetten doğan hakları kendi adına tahsil etmesi amacıyla vekil tayin etmesi söz konusu olduğundan, tahsil cirosunun beyaz ciro ile yapılması mümkün değildir⁵⁴. Ancak doktrinde tahsil cirosunun beyaz ciro ile yapılması halinde, TTK ve diğer düzenlemelerde bunu yasaklayan bir hüküm olmaması nedeniyle geçersiz sayılmaması gerektiği de savunulmaktadır⁵⁵.

Kanaatimizce her ne kadar kanunda tahsil cirosunun tam ciro olarak yapılması gerektiği yönünde bir düzenleme olmamakla birlikte, bu tür ciroda ciranta, senedi tahsil cirosu ile devrettiği kişiyi senedin tahsili konusunda yetkilendirmektedir. Dolayısıyla senedi tahsil cirosu ile devralan kişi senedin tahsili amacıyla tüm işlemleri yapabilme yetkisine sahip olacaktır. Senedi tahsil cirosu ile devreden kişi, devralan kişinin senet bedelini tahsil edip etmediğini takip edecek ve hatta aralarındaki vekâlet ilişkisine aykırı davranması halinde, zararı söz konusu ise bunun tazmini talep edecektir⁵⁶. Bu vekâlet ilişkisinde mevcut olan güven, tahsil cirosunun beyaz ciro ile yapılmasını zorlaştırmaktadır. Örneğin, genellikle uygulamada senedin tahsili için bankaların görevlendirildiği bilinmektedir. Tahsil cirosu ile senedi devreden cirantanın, ciroyu tahsil amacıyla yaptığını belirten bir ibare ve beyaz ciro ile bir bankaya devretmesi durumunda, kanaatimizce cironun hangi amaçla yapıldığı bellidir. Bu şekilde senedi devralan banka senedin tahsili amacıyla gerekli işlemleri yapacak, tahsili gerçekleştirmezse, senedi kendi cirantasına iade edecektir. Bu olaydaki tek tehlike, senedi kendi cirantasına değil, bir başka kişiye hamiline bir

⁵¹ Öztan (Şerh) s. 612.

⁵² Öztan (Şerh) s. 612 ve 613.

⁵³ İmregün, (Ortaklıklar) s. 553.

⁵⁴ Öztan (Şerh) s. 575; Editör: Karahan, Saraç (Arı / Bozgeyik / Ünal), s. 245. Tahsil cirosunun mutlaka, cironun tahsil amacıyla yapıldığını gösteren bir ibare ve tam ciro şeklinde olması gerektiği yönünde bkz. İmregün, (Ortaklıklar) s. 553; İmregün Oğuz, Kıymetli Evrak Hukuku (Genel Hükümler - Kambiyo Senetleri - Makbuz Senedi - Varant), İstanbul 2003, s. 77; tahsil cirosunun beyaz ciro ile yapılabileceği ancak cironun temsile ilişkin bir ibareyi de içermesi gerektiği yönünde bkz. Arslanlı Halil, Ticari Senetler Dersleri, Ankara 1954, s. 114; tahsil cirosunun mutlaka tam ciro olarak yapılması gerektiği yönünde bkz. Kayıhan Ş. / Yasan M., (6762 Sayılı Kanun ile Değişik Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre) Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2013, s. 69.

⁵⁵ Bozer A. / Göle C., s. 235.

⁵⁶ Kendigelen, s. 183, 184.

senetmiş gibi devretme tehlikesidir. Bu ise, aralarındaki vekâlet ilişkisinin mahiyetine uymamaktadır⁵⁷. Diğer taraftan, senedi tahsil cirosu ile devralan kişi senedin tahsili amacıyla yukarıda izah edilen pek çok işlemi gerçekleştirebilmektedir. Bu tür işlemlerin yerine getirilebilmesi bakımından da, senedin vekâleten kime devredildiğinin bilinmesine ihtiyaç vardır.

Tahsil cirosunun, örtülü (gizli) tahsil cirosu şeklinde yapılması mümkündür. Örtülü (gizli) tahsil cirosunda, görünürde yapılan ciro temlik cirosu olmakla birlikte, taraflar aslında cironun tahsil amacıyla yapılması konusunda anlaşmışlardır. Örtülü (gizli) tahsil cirosu, aksi yazılı delille ispatlanıncaya kadar, görünürde temlik cirosu hükmündedir⁵⁸. Dolayısıyla örtülü (gizli) tahsil cirosu beyaz ciro yoluyla yapılabilir⁵⁹. Senedin aslında tahsil amacıyla verildiği yazılı delille ispatlanmalıdır⁶⁰. Örtülü (gizli) tahsil cirosunda, vekil hamilin senedi tahsil edememesi durumunda, senedin vekil hamil tarafından tekrar ciro yapılmasına gerek olmadan, senedi tahsil cirosu ile devredene iade edilmesi mümkündür. Bu takdirde, vekil hamilin cirosunun mevcut olmaması ciro zincirinde kopukluğa neden olmaz⁶¹. Ancak senedi tahsil cirosu ile alan hamil, cirantasını takip edemez⁶².

C. Rehin Cirosunda (Pfandindossament)

Rehin cirosu, senette yer alan alacak üzerinde rehin hakkı tesis etmek amacıyla yapılan cirodur (TTK m. 689/1; OR Art. 1009/1). Rehin cirosu, “bedeli teminattır”, “bedeli rehindir” ibaresini veya rehnemeyi belirten diğer herhangi bir kaydı içermelidir.

⁵⁷ Öztan (Şerh) s. 576.

⁵⁸ Nitekim Yarg. 12. HD, T. 01.12.2015, E. 2015/19740, K. 2015/30116 sayılı kararında: “...Buna göre, takip dayanağı çekin, ciranta ...'ın beyaz cirosu ile alacaklıya geçtiği görülmekle, ciro... nun 688/1.maddesinde belirtilen şekilde herhangi bir kaydı içermediğinden tahsil cirosu olarak kabul edilemez. Bu hali ile alacaklının temlik cirosu ile çekin yetkili hamili olduğu görülmekte olup, keşideci borçluyu takip hakkı bulunmaktadır.” denilerek, tarafların cironun tahsil amacıyla yapılması konusunda anlaşmalarına rağmen, ciroda bu amaca yönelik bir ifadenin bulunmaması halinde, senet üzerine yer alan beyaz cironun tahsil cirosu hükmünde değil, temlik cirosu hükmünde olduğuna karar verilmiştir (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016); **Bozer A. / Göle C.**, s. 235.

⁵⁹ Çekin sadece imza ile muhatap banka dışında bir bankaya tahsil amacıyla ve sadece imza ile devredildiğine rastlanmaktadır. Hamil tarafından atılan bu tek imza görünürde beyaz ciro olarak yapılmakta, ancak taraflar aslında çekin tahsili konusunda anlaşmaktadır. Bu ciro görünürde temlik cirosu niteliğindedir. Çek bedelini tahsil eden banka, bu bedeli müşterisi çek hamiline iade etmesi aralarındaki örtülü tahsil anlaşması gereğidir, aksi takdirde müşterisine karşı sorumlu olur. bkz. **Bozer A. / Göle C.**, s. 235 ve 236. Yarg. 11 HD'nin bir kararında da, bankaya beyaz ciro ile devredilen çekin, senedi beyaz ciro ile devralan banka tarafından muhatap bankaya takas odası aracılığıyla ibraz edilmesi halinde, söz konusu bankanın yetkili hamil olduğunu kabul etmektedir (Yarg. 11. HD, T. 23.06.2014, E. 2014/8524, K. 2014/11901).

⁶⁰ Öztan (Şerh) s. 576 ve 577; Çekin tahsil amacıyla ciro edildiğinin ispatlanması bakımından çek tevdi bordrosunu Yargıtay yeterli bir delil olarak kabul etmemektedir. Yarg. 12. HD, T. 13.07.2007, E. 2007/12142, K. 2007/14604, **Eriş**, s. 252 ve 253.

⁶¹ Yarg. 12. HD, T. 18.11.2014, E. 2014/19229, K. 2014/27579 (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

⁶² Yarg. 12. HD, T. 02.11.2010, E. 2010/12602, K. 2010/15733, **Eriş**, s. 251.

Rehin cirosunun beyaz ciro ile yapılıp yapılamayacağı sorunu irdelenirken, iki hükmü bir arada değerlendirmek faydalı olacaktır. Rehin cirosunu düzenleyen TTK m. 689'da rehin cirosunun tam ciro ile yapılmasını şart koşan bir hükme yer verilmemiştir. Diğer taraftan kıymetli evrakın rehnine ilişkin MK m. 956'da hamiline yazılı senetlerin rehni için, senedin sadece rehin alacaklısına tesliminin yeterli olduğu, diğer kıymetli evrakın rehni için ise ciro veya yazılı devir beyanının yeterli olacağı belirtilmektedir. Her iki hükme bakıldığında rehin cirosunun beyaz ciro ile yapılmasını yasaklayan, başka bir deyişle bu tür cironun tam ciro şeklinde yapılmasını öngören açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu bakımdan rehin cirosunun beyaz ciro ile yapılıp yapılamayacağı doktrinde tartışmalı hale gelmiştir.

TTK m. 689'da (eTK m. 595/2'de) rehin cirosunun tesisi için tam ciro olması şartının aranmaması sebebiyle, cironun rehin amacıyla yapıldığını belirten bir ifade ve rehin cirosunu yapan şahsın sadece imzası ile rehin cironun yapılabileceği savunulmaktadır⁶³.

Diğer bir görüşe göre ise, açık rehin cirosunun beyaz ciro yolu ile yapılması mümkün değildir. Beyaz ciro, senedin hamiline yazılı senet gibi tedavül etmesini sağlar. Rehin cirosu ile senedi devralan kişi, senedi tekrar sadece tahsil ciro ile devredebileceğine göre, vekâleten devralanın bir senedin hamiline olarak elden ele dolaşması vekâlet ilişkisine aykırı olacaktır⁶⁴.

Esasen yukarıda belirtildiği gibi gerek TTK m. 689 ve gerek MK m. 956 rehin cirosunun tam ciro şeklinde yapılmasını zorunlu kılmamaktadır. Sadece cironun rehin amacıyla yapıldığını gösteren bir ifadenin yer almasının zorunlu olduğu düzenlenmektedir. Ancak kanaatimizce sadece kanunun lafzından yola çıkarak lehine ciro yapılan şahsın adının belirtilmesine ihtiyaç olmadan ("bedeli rehin içindir" Ahmet Şanlı ve imza) rehin cirosunun yapılabileceği sonucuna varılamaz. Bu durum rehin cirosunun amacına aykırılık oluşturacaktır.

Doktrinde de ifade edildiği üzere, lehine rehin cirosu yapılan şahıs, senedi tekrar ciro etmek isterse ancak kural olarak sadece tahsil cirosu yapabilecektir (TTK m. 689/1). Diğer taraftan senedi beyaz ciro ile elde ettiği için, sadece teslim ile de devredebilme ihtimali de bulunmaktadır (TTK m. 684/c). Bu ise, senedin hamiline bir senetmiş gibi sadece teslimle elden ele tedavül edeceği anlamına gelecektir. Rehin cirosu ile devredilmiş senedin ise, bu şekilde elden ele dolaşması rehin cirosunun amacına uygun düşmez.

⁶³ bkz. **Domaniç Hayri**, *Kambiyo Senetlerinde Rehin Cirosu*, Ord. Prof. Dr. HIRSCH'e Armağan, Ankara 1964, s. 527; **Eriş**, s. 254.

⁶⁴ **Poroy Reha**, *Kıymetli Evrak Hukuku Esasları*, İstanbul 1984, s. 158; yine rehin cirosunun mutlakam tam ciro şeklinde olması gerektiği yönünde **Kayıhan Ş. / Yasan M.**, s. 69; **İmregün** (*Kambiyo Senetleri*), s. 74. Beyaz cironun, açık rehin cirosu için yeterli olmadığı yönünde **Öztaş** (*Şerh*) s. 626.

Diğer taraftan senedi rehin cirosu ile devreden ciranta, devralan hamilin senet bedelini tahsil edip etmediğini de takip edecektir. Senedin vadesinin, rehinle teminat altına alınan alacaktan önce gelmesi halinde vadenin geldiği gün senedin ibraz edilmesi halinde ibraz eden hamilin yetkili hamil olup olmadığını da tespit etmek durumundadır. Rehin cirosunun beyaz ciro ile tesis edilmesi halinde ise, yetkili hamili tespit etmek güçleşecektir. Görüldüğü üzere, rehin cirosunun sadece beyaz ciro ile yapılabileceği sonucuna varmak, TTK m. 689/1 hükmüne aykırılık oluşturacaktır. Diğer taraftan vekâlet ilişkisini de zedeleyebilecektir.

Ancak örtülü (gizli) rehin cirosu, aksi yazılı delille ispat edilmediği müddetçe, görünürde temlik cirosu hükmünde olduğundan, bu tür rehin cirosunun beyaz ciro yoluyla yapılması da mümkündür. Emre yazılı çeklerde ise açık veya örtülü (gizli) rehin cirosu yapılamaz⁶⁵.

IV. BEYAZ CİRONUN HÜKÜMLERİ

A. Hak Sahipliğini İspat Bakımından (Legitimation des Inhabers)

Beyaz cironun hak sahipliğini ispat bakımından iki kanuni karine öngörülmektedir:

a. Bir poliçeyi elinde bulunduran kişi, son ciro beyaz ciro olsa da kendi hakkı müteselsil ve birbirine bağlı cirolardan anlaşıldığı takdirde, (*şeklen*) yetkili hamil sayılmaktadır (TTK m. 686/1; OR Art. 1006/1). Müteselsil ve birbirine bağlı cirolardan kasıt ilk cironun lehdar tarafından yapılması⁶⁶, sonraki ciroların da devreden ve devralanlarının birbirini takip eder şekilde devam etmesidir. Ciro zinciri şekil olarak muntazam olmak zordur. Ciro zincirinde yer alan bir ismin yanlış yazılması veya mevcut olmayan bir kişiye ait olması ciro zincirini bozmaz⁶⁷. Bu karineye üç hukuki sonuç bağlanabilir:

aa. Senedi elinde bulunduran (*şeklen*) yetkili hamil, senedin *hukuken* de yetkili hamili sayılır⁶⁸ (TTK m. 686/1; OR Art. 1006/1). Ancak şekli hamil, her zaman hukuken de yetkili hamil olmayabilir⁶⁹. (Örn.: (A), poliçeyi beyaz ciro ile imzalamış ancak (B), poliçeyi çalarak (C)'ye

⁶⁵ Bozer A. / Göle C., s. 236.

⁶⁶ Lehdarın cirosundan önce yapılan ciroların, yok sayılacağı yönünde bkz. Yarg. 12. HD, T. 03.12.2015, E. 2015/15790, K. 2015/30366 (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016)..

⁶⁷ Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 629-630.

⁶⁸ Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 629-630.

⁶⁹ Hamilin çek bedelinin ödenmemesi sebebiyle tüm senet borçluları aleyhine başlattığı icra takibinde, lehdarın imzasının sahte olduğu yönünde itirazı olmasına rağmen, hamilin şeklen yetkili hamil olacağı ve keşidecinin lehdarının imzasının sahte olduğu yönündeki defiyi kullanamayağı yönünde bkz. Yarg. 12. HD, T. 13.10.2015, E. 2015/12357, K. 2015/24342 (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

teslim etmiştir. Bu durumda, (C) şeklen yetkili hamil olmakla birlikte, hukuken de yetkili hamil değildir). Bu karinenin aksi ispat edilebilir⁷⁰.

- bb.** Şeklen yetkili hamil sayılan bir şahıstan, poliçeyi ağır kusur veya kötüniyeti olmaksızın iktisap eden kişi (yukarıdaki örnekte, (C)'den senedi ciro ile devralan (D)), senedi geri vermek zorunda değildir⁷¹ (TTK m. 686/2). Böylelikle iyiniyetli kişinin iktisabı korunur⁷².
- cc.** Şeklen yetkili hamil, hukuken de yetkili hamil olduğundan, vadede şeklen yetkili hamile ödemede bulunan borçlu, hile veya ağır kusuru olmadıkça borcundan kurtulur (TTK m. 710/3). Borçlu, cirantaların imzalarının geçerliliğini araştırmak zorunda değildir⁷³.
- b.** Senet üzerindeki bir beyaz ciroyu, bir başka beyaz ciro takip ederse, bu son ciroyu imzalayan kişi poliçeyi beyaz ciro ile iktisap etmiş sayılmaktadır (TTK m. 686/1; OR Art. 1006/1) Dolayısıyla senedi beyaz ciro ile devralan kişi, hak sahipliğini bu beyaz ciroya dayanarak ispat etmiş olur. Böylece ciro zinciri kanunen düzgün sayılmaktadır⁷⁴.

B. Senedin Tedavülü Bakımından (Übertragungsfunktion)

Bir poliçeyi beyaz ciro ile devralan hamiline, senedin tekrar tedavülü bakımından birtakım yetkiler verilmektedir. Hamil bu yetkilerden birine uygun olarak senedi tekrar tedavüle koyabilir (TTK m. 684/2; OR Art. 1004/2). Senedi beyaz ciro ile iktisap eden hamile tanınan yetkiler şunlardır:

⁷⁰ **Karayalçın**, s. 144; **Tuna**, s. 153; ispat kendisinden ödemede bulunması istenen borçluya düşer bkz. **Öztaş**, s. 108.

⁷¹ Doktrinde kötüniyet, senedin verilmesine ilişkin aynı anlaşmanın bulunmadığını veya bu anlaşmadaki eksikliği yahut sakatlığı bile veya bilecek durumda olma; ağır kusur ise iktisabı sırasında poliçe işlemlerinde uygulanan dikkat ve ihtimamı hiçbir şekilde göstermeme olarak tanımlanmaktadır. **Öztaş**, s. 110. İsviçre Hukukunda ise kötüniyet, hamilin senetten doğan hakkı iktisap edebilmesi için gerekli, devir anlaşmasının (aynı anlaşma) bulunmaması; ağır kusur ise, senette yer alan hakkın iktisabı için gerekli dikkat ve özenin yokluğu olarak tanımlanmaktadır. **Kuhn / Roberto / Trüeb**, s. 629-630. Kötüniyetin ispatı her türlü delille ispat edilebilir. Senedin kötüniyetle veya ağır kusurla iktisap edildiğine yönelik ceza davasının açılması durumunda, ceza davasındaki maddi vakıaların hâkimi bağlayacağından, ceza davasının bekletici mesele yapılması gerektiği yönünde bkz. Yarg. 11. HD, T. 10.06.2015, E. 2014/18597, K. 2015/8071 sayılı kararı; lehtarın ilk cirosunun sahte olduğunu hamilin bilmesi gerekmez ise de, bonoyu devraldığı kendi cirantasının kim olduğunu bilmediğini ileri sürerek, senedi iyiniyetle devraldığını ileri sürmeyeceği yönünde bkz. Yarg. HGK, T. 25.03.2015, E. 2013/19-2238, K. 2015/1062 (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.05.2016).

⁷² **Karayalçın**, s. 144.

⁷³ Nitekim Yarg. 11. HD, T. 19.10.2015, E. 2015/3692, K. 2015/10648 sayılı kararında: "...Ayrıca, 6102 sayılı TTK'nın 801. maddesi gereğince, çeki ödeyecek muhatap banka için dahi *ciro imzalarının geçerliliğinin araştırılması zorunluluk değilken* hamilin bu yönde bir yükümlülüğünün bulunduğu ileri sürülemez. Bu durumda davalı bankanın, dava konusu çeki kendisine ciro eden M.T.Ltd. Şti. ile aralarında ticari ilişki olduğunu savunduğuna ve çekte lehtar olan davacının cirosunun sahte olmasının tek başına, bankanın çeki kötüniyetle iktisap ettiğini veya iktisapta ağır kusurlu olduğunu göstermeyeceğine göre, mahkemece yazılı şekilde davanın kabulüne karar verilmesi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir." denilmektedir (www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 15.03.2016).

⁷⁴ **Bahtiyar Mehmet**, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2006, s. 65; **Bozer A. / Göle C.**, s. 77.

a. Beyaz Ciroyu Tam Ciro Haline Getirebilir

Senedi beyaz ciro ile iktisap eden hamil, beyaz ciroyu iki şekilde tam ciro haline getirebilir. İlk ihtimalde, beyaz ciroya kendi ismini yazabilir (TTK m. 684/2-a; OR Art. 1004/2-1) (Örn: “ödeyiniz Ahmet Şanlı ve imza”dan oluşan beyaz cirolu senedi iktisap eden Zeynep Gül, “Zeynep Gül’e ödeyiniz - Ahmet Şanlı ve imza” yazarak beyaz ciroyu tam ciro haline getirebilir). Hamilin bu doldurma yetkisi, senet üzerinde yer alan son beyaz ciroya ilişkindir. Bu cirodan evvel yer alan beyaz ciroları doldurma yetkisi yoktur. Aksine davranış halinde, senette tahrifat söz konusu olacaktır⁷⁵.

Hamil beyaz ciroyu doldurma yetkisini ancak yukarıda belirtildiği gibi iki şekilde kullanabilir. Bunun dışında kendi cirantasının durumunu kötüleştirecek ilaveler yapamaz⁷⁶.

Bu ihtimalde, beyaz ciro, tam ciro halinde gelmiş olur. Kendi adını yazarak, beyaz ciroyu tam ciro haline getiren hamil, ciro zincirine dâhil olmuş olduğundan, kendisinden sonra gelen cirantalara ve hamile karşı, senedin ödenmesini teminat altına almış olur⁷⁷. Böylece senedi ancak kendisi bir tam veya beyaz ciro ile devredebilir⁷⁸.

İkinci ihtimalde, beyaz ciroya bir başka şahsın ismini yazabilir (TTK m. 684/2-a; OR Art. 1004/2-1) (Örn: “ödeyiniz Ahmet Şanlı ve imza”dan oluşan beyaz cirolu senedi iktisap eden Zeynep Gül, “Eda Tekin’e ödeyiniz - Ahmet Şanlı ve imza” yazarak beyaz ciroyu tam ciro haline getirebilir).

Bu ihtimalde, beyaz ciroyu, bir başka şahsın adını yazarak tam ciro haline çeviren şahsın senedi, beyaz ciroya ismini yazdığı şahsa teslim etmesi ve bir sonraki cironun da bu şahıs (Örnekte belirtilen Eda Tekin) tarafından yapılması gerekir. Aksi halde muntazam ciro zinciri sağlanamaz. Beyaz ciroya ismi yazılarak, lehine tam ciro yapılan şahıs, ciro zincirine dâhil olmuş olduğundan, kendisinden sonra gelen cirantalara ve hamile karşı, senedin ödenmesini teminat altına almış olur.

b. Senedi Tekrar Tam Ciro ile Devredebilir

Beyaz ciro ile poliçeyi devralan kişi, senedi tekrar tam ciro ile devredebilir (TTK m. 684/2-b; OR Art. 1004/2-2) (Örn. “ödeyiniz Ahmet Şanlı ve imza”dan oluşan beyaz cirolu senedi iktisap eden Zeynep Gül, “Eda Tekin’e ödeyiniz Zeynep Gül ve imza” ile senedi devredebilir.)

⁷⁵ Öztan (Şerh) s. 577.

⁷⁶ Örneğin protestodan muafiyet kaydı koyamaz. Öztan (Şerh) s. 577.

⁷⁷ Gursky, s.66; Baumbach A. / Hefermehl W., s. 187.

⁷⁸ Öztan (Şerh) s. 577.

Bu ihtimalde, yine beyaz ciro ile senedi iktisap eden şahıs (Örnekte Zeynep Gül), ciro zincirinde yer alacağından, senet bedelinin ödenmesini kendisinden sonra gelen cirantalara ve hamile karşı teminat altına almış olacaktır⁷⁹.

c. Senedi Tekrar Beyaz Giro ile Devredebilir

Beyaz ciro ile poliçeyi devralan kişi, senedi tekrar beyaz ciro ile devredebilir (TTK m. 684/2-b; OR Art. 1004/2-2) (Örn. “ödeyiniz Ahmet Şanlı ve imza”dan oluşan beyaz ciro lu senedi iktisap eden Zeynep Gül, “ödeyiniz Zeynep Gül ve imza” ile senedi devredebilir.)

Bu ihtimalde, yine beyaz ciro ile senedi iktisap eden şahıs (Örnekte Zeynep Gül), ciro zincirinde yer alacağından, senet bedelinin ödenmesini kendisinden sonra gelen cirantalara ve hamile karşı teminat altına almış olacaktır⁸⁰.

d. Senedi Sadece Teslim ile Devredebilir

Son olarak beyaz ciro ile poliçeyi devralan kişi, beyaz ciroyu doldurmaksızın ve poliçeyi tekrar ciro etmeksizin poliçeyi başka bir kişiye verebilir (TTK m. 684/2-c; OR Art. 1004/2-3).

Bu ihtimalde, senet hamiline yazılı bir senetmiş gibi, sadece teslim tedavül eder⁸¹. Senet üzerindeki son cironun beyaz ciro olması sebebiyle, senet ciro olmadan fakat kambiyo hukukundan kaynaklanan devir sözleşmesiyle tedavül eder⁸². Ancak hamiline yazılı senet haline gelmez.

Senedin ciro yapılmaksızın teslim edilmesi halinde senet üzerine yazılmış bir ciro yoktur; ancak beyaz cironun hukuki dayanağından kaynaklanan kıymetli evrak hukukuna özgü bir devir muamelesi mevcuttur⁸³. Bu nedenle senedi devralan kişi, senette yer alan tüm hakları da devralmış olur⁸⁴.

Bu durumda senet, bir süre bu şekilde elden ele hamiline yazılı bir senetmiş gibi tedavül edebileceğinden, senet kendisine hamil tarafından ödeme talebi ile ibraz edildiğinde, senet borçlusu (poliçede muhatap veya bonoda düzenleyen) dikkatli davranmak durumundadır. Beyaz ciro öncesindeki ciro zincirinin ve sonrasındaki ciro zincirinin muntazam olup olmadığını araştırmakla yükümlüdür⁸⁵.

V. SONUÇ

- I. Beyaz ciro lehine ciro yapılan şahsın / ciro edilenin belli olmadığı cirodur. Beyaz ciro, poliçe veya poliçeye bağlı olan ve “alonj” denilen kâğıt üzerine

⁷⁹ Gursky, s.66; Baumbach A. / Hefermehl W., s. 187.

⁸⁰ Gursky, s.66; Baumbach A. / Hefermehl W., s. 187.

⁸¹ Baumbach A. / Hefermehl W., s. 187.

⁸² Baumbach A. / Hefermehl W., s. 187.

⁸³ Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 629-630.

⁸⁴ Kuhn / Roberto / Trüeb, s. 629-630.

⁸⁵ Tuna, s. 150.

yazılması ve ciranta tarafından imzalanması gerekir. Ancak tüm beyaz ciro türlerinin senedin arkasına yazılmasının zorunlu olduğu sonucuna varılmamalıdır. Esasen kanun koyucu kanaatimizce sadece cirantanın imzasından meydana gelen beyaz cironun senedin arkasına yazılmasının şart olduğunu ifade etmek istemiştir. Bunun nedeni de, senedin ön yüzüne sadece imza atılmış olmasının (muhatabın ve düzenleyenin imzası dışında), düzenleyen lehine aval hükmünde sayılmasıdır. Dolayısıyla ciroyu içeren bir metin ve cirantanın imzasından meydana gelen beyaz ciro veya hamiline yazılmış beyaz ciro senedin ön yüzüne de yazılabilir.

- II.** Ancak bu durumda, müracaat hakkının kullanılması durumunda, senedin **ön yüzüne atılmış olan** bu beyaz ciro türünün, müteselsil ciro zincirinin neresinde yer aldığı sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, kanaatimizce somut olaya göre değerlendirme yapmak gerekmektedir.

Senedin ön yüzüne atılmış olan “ödeyiniz ve imza” / “hamiline ödeyiniz imza” şeklinde oluşturulan bu beyaz ciro türünün lehdar tarafından yapılması ihtimalinde, ciro zinciri kanaatimizce muntazamdır. Söz konusu imzanın ciro zincirinin neresinde yer aldığı tespit edilebilmektedir. Dolayısıyla, söz konusu ciro zincirine dayanarak senedi elinde bulunduran hamil, şeklen yetkili hamil sayılır.

Diğer taraftan senedin ön yüzüne atılmış olan “ödeyiniz ve imza” / “hamiline ödeyiniz imza” şeklinde oluşturulan bu beyaz ciro türünün lehdar tarafından yapılmaması ihtimalinde, söz konusu cironun ciro zincirinin neresinde yer aldığı sorunu ortaya çıkmaktadır.

Bu ihtimalde senedin ön yüzüne atılmış olan bu beyaz ciro türünün, ciroyu çizmeye yetkili olanlar tarafından çizilmek suretiyle ciro zinciri muntazam hale getirilebilir. Ancak bu şekilde ciro zinciri muntazam hale getirilemiyorsa, ciro zincirinin kopmuş olduğu sonucuna varılmalıdır.

- III.** Diğer taraftan senedin ön yüzüne atılmış olan “ödeyiniz ve imza” / “hamiline ödeyiniz imza” şeklinde oluşturulan bu beyaz ciro türünün lehdar tarafından yapılmaması ihtimalinde, söz konusu imzanın Alman Hukukunda yer alan garanti cirosu (*Garantieindossament*) olup olmadığı da tartışılabilir. Bu ciroda poliçeden doğan hak devredilmez, ciro sadece cirantanın garanti mesuliyetini kurmak amacıyla yapılır. Garanti cirosunun sadece teminat fonksiyonu bulunmaktadır. Beyaz ciro ile yapılması da mümkündür. Garanti cirosu, ciro zinciri dışındadır, bu nedenle ciro zincirini bozmaz. Nitekim Alman Federal Mahkemesi de, garanti cirosunun ciro zinciri dışında yer alabileceğini, müteselsil ciro zinciri içinde bulunma zorunluluğunun bulunmadığını kabul etmektedir. Ancak Mahkeme, müracaat hakkının kullanılması nedeniyle senet bedelini ödeyen garanti cirantasının müracaat hakkına sahip olmadığına karar vermiştir.

- IV. Bazı durumlarda senedin ön yüzüne atılmış aval amacını taşımadığı açık olan “ödeyiniz imza” veya “hamiline imza” şeklinde oluşturulmuş beyaz cironun, ciro zincirine dâhil edilemediği durumda, ciro zincirinin kopmuş olduğunun kabul edilmesinden önce, söz konusu beyaz cironun garanti cirosu olarak kabul edilmesinde hamilin korunmaya değer hukuki menfaati söz konusu olabilir. Örneğin ciro zincirinde yer alan müracaat borçlularının ödeme kabiliyetlerinin mevcut çok az olması veya hiç olmaması, diğer taraftan senedin ön yüzüne atılmış beyaz cironun kredibilitesi yüksek bir kişiye ait olması hali.
- V. Türk Hukukunda ise, garanti cirosuna ilişkin özel bir düzenleme yer almamaktadır. Bununla birlikte bir istisna düzenlenmesi olarak hamiline yazılı çeklerde, çek üzerine ciro yapılması halinde bu cironun çekin ödenmemesini teminat altına sayılmış olmaktadır. Bu cironun teşhis ve devir fonksiyonu olmayıp, sadece teminat fonksiyonu bulunmaktadır.

Söz konusu düzenleme hamiline yazılı çekler bakımından öngörülen bir “istisna hükmüdür”. Diğer kambyo senetleri olan bonoda ve poliçede lehdarın zorunlu unsur olması nedeniyle zaten bu tür senetler hamiline olarak düzenlenmezler.

Hamiline yazılı çekin sadece teslim ile tedavül edebilmesi karşılığında, hamile karşı sadece keşideci sorumlu olacak ve hamil keşidecinin ödeme gücü ile yetinmek zorunda kalacaktır. Diğer taraftan hamil, keşidecinin senedin hükümsüzlüğüne ilişkin defileri ile de karşılaşma riski altında olacaktır. Bu nedenle, hamilin senedi teslimle devraldığı kişiyi, **keşidecinin yanında müracaat borçlusu olarak görmek istemesi** hem doğal hem de bir ihtiyacı karşılamaya hizmet etmektedir.

Hâlbuki emre yazılı bono veya poliçe bakımından tanzim eden yanında senette yer alan diğer müracaat borçlularının, senedin ödenmesinden dolayı hamile karşı sorumlulukları söz konusudur. Dolayısıyla hamiline yazılı çekler bakımından duyulan ihtiyaç zaten giderilmektedir. Diğer taraftan “istisnalar geniş yorumlanamaz / “singularia non sunt extenda” kuralı gereği, söz konusu hükümün geniş yorumlanarak diğer kambyo senetleri bakımından da kıyasen uygulanması söz konusu olmamalıdır. Hamilin korunması ihtiyaç gösteren durumlarda dahi, senedin ön yüzüne yazılmış “ödeyiniz imza” veya “hamiline ödeyiniz imza” şeklinde oluşturulan ve ciro zincirine dâhil edilemeyen beyaz cironun, hamiline yazılı çekler bakımından öngörülen istisna hükmünün genişletilerek kıyas yoluyla yorumlanması ve söz konusu cironun garanti cirosu olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Bu ihtimalde hamilin söz konusu cironun sorumluluğuna, kambyo ilişkisi çerçevesinde gidebilmesi söz konusu değildir. Ancak şartlarının mevcut olması halinde genel hükümlere göre sorumluluğu söz konusu olabilir.

VI. Senedin *arkasına* aval şerhi içermeyen sadece imza atılması, ciro silsilesi içinde yer alıyorsa, beyaz ciro olarak kabul edilir. Ancak bu imzayı ciro silsilesi içinde kabul etmek mümkün değilse, beyaz ciro da sayılmaz, bu imza hiç atılmamış sayılır. Yargıtay da lehdarın ancak keşideci veya onun lehine aval vereni takip edebileceğini, senedin arkasında yer alan beyaz ciro sahibinin, ciro zincirinde kopukluk olması halinde dahi, bu kişilerden olmaması nedeniyle takip edilemeyeceği sonucuna varmıştır.

Senedin arkasında yer alan aval şerhi içermeyen ve sadece imzadan oluşan beyaz cironun, garanti cirosu olarak nitelendirip nitelendirilemeyeceği de tartışmalıdır. Ancak senedin ön yüzüne atılan aval niteliği taşımayan ve “ödeyiniz imza” veya “hamiline ödeyiniz imza”dan oluşan beyaz cirodaki değerlendirmelerimizi burada da tekrar ederek, bu tür cironun bir garanti cirosu olarak değerlendirilemeyeceği yönündeki kanaatimizi belirtmek isteriz

VII. Tahsil cirosunun tam veya beyaz ciro ile yapılıp yapılmayacağına ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Kanaatimizce her ne kadar kanunda tahsil cirosunun tam ciro olarak yapılması gerektiği yönünde bir düzenleme olmamakla birlikte, bu tür ciroda ciranta, senedi tahsil cirosu ile devrettiği kişiyi senedin tahsili konusunda yetkilendirmektedir. Dolayısıyla senedi tahsil cirosu ile devralan kişi senedin tahsili amacıyla tüm işlemleri yapabilme yetkisine sahip olacaktır. Senedi tahsil cirosu ile devreden kişi, devralan kişinin senet bedelini tahsil edip etmediğini takip edecek ve hatta aralarındaki vekâlet ilişkisine aykırı davranması halinde, zararı söz konusu ise bunun tazmini talep edecektir. Bu vekâlet ilişkisinde mevcut olan güven, tahsil cirosunun beyaz ciro ile yapılmasını zorlaştırmaktadır. Örneğin, genellikle uygulamada senedin tahsili için bankaların görevlendirildiği bilinmektedir. Tahsil cirosu ile senedi devreden cirantanın, ciroyu tahsil amacıyla yaptığını belirten bir ibare ve beyaz ciro ile bir bankaya devretmesi durumunda, kanaatimizce cironun aslında hangi amaçla yapıldığı bellidir. Bu şekilde senedi devralan banka senedin tahsili amacıyla gerekli işlemleri yapacak, tahsili gerçekleştiremezse, senedi kendi cirantasına iade edecektir. Bu olaydaki tek tehlike, senedi kendi cirantasına değil, bir başka kişiye hamiline bir senetmiş gibi devretme tehlikesidir. Bu ise, aralarındaki vekâlet ilişkisinin mahiyetine uymamaktadır. Diğer taraftan, senedi tahsil cirosu ile devralan kişi senedin tahsili amacıyla yukarıda izah edilen pek çok işlemi gerçekleştirebilmektedir. Bu tür işlemlerin yerine getirilebilmesi bakımından da, senedin vekâleten kime devredildiğinin bilinmesine ihtiyaç vardır.

VIII. Yine rehin cirosu bakımından da, söz konusu cironun tam veya beyaz ciro ile yapılıp yapılmayacağına ilişkin açık kanuni bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak lehine rehin cirosu yapılan şahıs, senedi tekrar ciro etmek isterse ancak kural olarak sadece tahsil cirosu yapabileceği, diğer taraftan senedi beyaz ciro ile elde ettiği için, sadece teslim ile de dev-

rededilme ihtimalinin de bulunduğu, bu halde ise, senedin hamiline bir senetmiş gibi sadece teslimle elden ele tedavül edeceği anlamına geleceği unutulmamalıdır. Rehin cirosu ile devredilmiş senedin ise, bu şekilde elden ele dolaşması rehin cirosunun amacına uygun düşmeyecektir.

Diğer taraftan senedi rehin cirosu ile devreden ciranta, devralan hamilin senet bedelini tahsil edip etmediğini de takip edecektir. Senedin vadesinin, rehinle teminat altına alınan alacaktan önce gelmesi halinde vadenin geldiği gün senedin ibraz edilmesi halinde ibraz eden hamilin yetkili hamil olup olmadığını da tespit etmek durumundadır. Rehin cirosunun beyaz ciro ile tesis edilmesi halinde ise, yetkili hamili tespit etmek güçleşecektir. Görüldüğü üzere, rehin cirosunun sadece beyaz ciro ile yapılabileceği sonucuna varmak, TTK m. 689/1 hükmüne aykırılık oluşturacaktır. Diğer taraftan vekâlet ilişkisini de zedeleyebilecektir.

IX. Beyaz ciroya hak sahipliğini ispat bakımından iki kanuni karine tanınmıştır. Birinci kanuni karineye göre, bir poliçeyi elinde bulunduran kişi, son ciro beyaz ciro olsa da kendi hakkı müteselsil ve birbirine bağlı cirolardan anlaşıldığı takdirde, (*şeklen*) yetkili hamil sayılmaktadır. Bu karineye üç hukuki sonuç bağlanabilir: **a.)** Senedi elinde bulunduran (*şeklen*) yetkili hamil, senedin *hukuken* de yetkili hamili sayılır. **b.)** Şeklen yetkili hamil sayılan bir şahıstan, poliçeyi ağır kusur veya kötünüyeti olmaksızın iktisap eden kişi, senedi geri vermek zorunda değildir. **c.)** Şeklen yetkili hamil, hukuken de yetkili hamil olduğundan, vadede şeklen yetkili hamile ödemede bulunan borçlu, hile veya ağır kusuru olmadıkça borcundan kurtulur.

İkinci kanuni karineye göre, senet üzerindeki bir beyaz ciroyu, bir başka beyaz ciro takip ederse, bu son ciroyu imzalayan kişi poliçeyi beyaz ciro ile iktisap etmiş sayılmaktadır.

X. Bir poliçeyi beyaz ciro ile devralan hamiline, senedin tekrar tedavülü bakımından birtakım yetkiler verilmektedir. Senedi beyaz ciro ile iktisap eden hamil, beyaz ciroyu kendi ismini veya bir başkasının ismini yazarak tam ciro haline getirebilir. Beyaz ciro ile poliçeyi devralan kişi, senedi tekrar tam ciro veya beyaz ciro ile devredebileceği gibi, hiçbir şey yazmaksızın senedi sadece teslimle de devredebilir. Bu son ihtimalde senet hamiline yazılı bir senetmiş gibi tedavül eder.

KAYNAKÇA

- Alışkan Murat** Kambiyo Senetlerinde Temlik Cirosu, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1996.
- Arslanlı Halil** Ticari Senetler Dersleri, Ankara 1954.
- Bahtiyar Mehmet** Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2006.
- Baumbach Adolf / Hefermehl Wolfgang** Wechselgesetz und Scheckgesetz, München 2000.
- Bozer Ali / Göle Celal** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2013.
- Domanıç Hayri** Kambiyo Senetlerinde Rehin Cirosu, Ord. Prof. Dr. HIRSCH'e Armağan, Ankara 1964, s. 519 vd.
- Eriş Gönen** Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Kıymetli Evrak, Ankara 2016.
- Gursky Karl-Heinz** Wertpapierrecht, Berlin 2007.
- Hakenberg Ebenroth / Boujong / Joost / Strohn** Handelsgesetzbuch, 3. Auflage 2015.
- İmregün Oğuz** Kara Ticareti Hukuku Dersleri (Genel Hükümler, Ortaklıklar-Kıymetli Evrak), (Ortaklıklar) İstanbul 2005.
- İmregün Oğuz** Kıymetli Evrak Hukuku (Genel Hükümler - Kambiyo Senetleri - Makbuz Senedi - Varant), (Kambiyo Senetleri) İstanbul 2003.
- Karahan Sami / Arı Zekeriya / Bozgeyik Hayri / Ünal Mücahit** Kıymetli Evrak Hukuku, Konya 2015
- Karayalçın Yaşar** Ticaret Hukuku (III. Ticari Senetler - Kambiyo Senetleri), Ankara 1970.
- Kayar İsmail** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2005.
- Kayıhan Şaban / Yasan Mustafa** (6762 Sayılı Kanun ile Değişik Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre) Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2013.
- Kendigelen Abuzer** Çek Hukuku, İstanbul 2007.
- Kınacıoğlu Naci** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1993.
- Kuhn / Roberto / Trüeb** Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Schulthess 2012.
- Öztañ Fırat** Kıymetli Evrak Hukuku (Şerh), Ankara 2015.
- Öztañ Fırat** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2003.
- Poroy Reha / Tekinalp Ünal** Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2010.
- Poroy Reha** Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul 1984.
- Süphandağ Yavuz** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2013.
- Ülgen Hüseyin / Helvacı Mehmet / Kendigelen Abuzer/ Kaya Arslan** Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2015.
- Yongalık Aynur** İstisnalar Dar Yorumlanır Kuralı ve Değerlendirilmesi, AÜHFD, 60 (1) 2011: 1-15, s. 1-18.

